

ServidorsCAT
● ● ● ●

Associació d'Arxivers
Gestors de Documents
de Catalunya

Generalitat de Catalunya
Escola d'Administració Pública
de Catalunya

Jornades de reflexió sobre els reptes institucionals per a les administracions públiques catalanes

21 i 28 de setembre de 2018. Universitat Pompeu Fabra | Escola d'Administració Pública de Catalunya

Inauguració

- Jaume Casals, rector Universitat Pompeu Fabra
- Carles Ramió, vicerector de la Universitat Pompeu Fabra

Resum presentació

Es presenten 4 taules rodones sobre els reptes a abordar per enfortir les administracions públiques. Fa 25 anys que es parla d'aquests temes i potser la gent està una mica cansada de sentir això durant aquests anys. No hem fet res, portem massa temps debatent i la capacitat dels nostres polítics no mostra prou fortalesa per fer aquests canvis

Mapa territorial

Hi ha petites comunitats homogènies que podran afrontar alguns problemes, però no les societats grans i complexes. Potser no cal modificar el mapa territorial i cal apostar per l'àrea metropolitana atès que tenim una de les àrees metropolitanes més grans d'Europa.

Actualment tenim una marca molt potent, la marca Barcelona i una àrea metropolitana molt potent. Dins de Barcelona potser caldria que els 10 districtes puguin parlar com a administracions pròpies i dissoldre el concepte centralitzat de Barcelona. Però si els polítics han estat incapaços de saltar topalls petits no saben si podran saltar aquests reptes molt més grans.

Funció pública

En l'actual model ja no es poden fer reformes incrementals: hem de dinamitar el model actual i començar des de zero. El relleu generacional és una de les qüestions més preocupants: com traspasar el coneixement? Cal traspasar-lo però a gent nova, amb noves concepcions sense traspasar vells models.

El 33% dels empleats públics es jubilen els propers 10 anys i cal substituir aquestes persones amb gent amb valors públics i digitalitzats. Actualment el nostre sistema de selecció no motiva els grans valors de les universitats: els joves no volen estar 2 anys estudiant per ser funcionaris públics, ja que perceben que són 2 anys perduts per la qual cosa no atraiem nous valors. Cal una transformació radical.

Direcció pública professional

Avui FEDECA ens supera i ja ha presentat un estatut del directiu públic, quan a Catalunya fa anys que es va presentar, però no ha tirat endavant per falta de voluntat política. Cal recuperar-lo i posar-lo al damunt de la taula dels dirigents actuals.

Administració digital

Cal introduir la robòtica a l'Administració pública. Mentre el *frontoffice* està bé, el *backoffice* ni l'hem tocat. Tenim un tren que cal agafar perquè potser serà el darrer tren.

El gran problema és que tenim una confusió conceptual en el model de gestió, burocràtic i gerencial i amb els dos ens fem un embolic, burocratitzem la gerència i gerenciem la burocràcia: ha reascut el clientelisme per la barreja de models. Agafem el model que més ens agrada però no per afavorir el govern.

La introducció de la intel·ligència artificial i la robòtica poden millorar tot això i posar ordre conceptual.

Parlem cíclicament dels mateixos problemes i estem en un canvi de cicle i canvi de model: hem de ser capaços de donar resposta als nous reptes. Cal posar-se a fer el canvi immediatament perquè ja anem tard.

1a taula: Quin hauria de ser el model de planta territorial de Catalunya per donar una millor resposta als reptes actuals?

Universitat Pompeu Fabra, 21 de setembre de 2018

Ponents

- Josep Ramon Barberà, professor de dret administratiu a la Universitat Pompeu Fabra
- Joan Anton Font, secretari general de la Diputació de Barcelona
- Isidre Lluçà, secretari interventor de l'Ajuntament de Sarrià de Ter
- Xavier Forcadell, coordinador general de la Diputació de Barcelona

Moderador: Ferran Armengol, president del Col·lectiu Maspons i Anglasesell

Relatora: Yolanda Hernández Darnés, presidenta de l'Associació ServidorsCat.cat

Resum executiu

S'ha de dissenyar el model territorial, ara hi ha diversos mapes superposats. Portem 20 anys parlant del mateix, aquest és l'últim tren i no ens podem tornar a aturar.

Una línia comuna de discurs és que no tenim un model definit. El legislador català té a les seves mans dissenyar el model territorial a Catalunya, no podem esperar que els polítics ho facin. Estem en un moment de canvis i que cal aprofitar: cal plantejar als partits polítics un o dos models territorials per començar a tirar-los endavant, "estar aturats és morir". Cal tenir un full de ruta i coordinació clara.

Tenim un marc legislatiu dels anys 80 en una societat del segle XXI; per tant, cal adequar el marc i el model al moment actual, el full de ruta també ha de tenir en compte tots aquests reptes.

Cal un model territorial que doni resposta a les necessitats actuals dels municipis, actualment manca una definició clara d'aquest model. Els últims anys hem estat limitats per voler recuperar la comarca i superar la província però no ha pogut ser. La planta territorial ja està consolidada, excepte petits canvis o segregacions, cal marcar-se una línia i seguir-la.

Cal veure quines competències cal que tingui l'administració local, cal que la Generalitat descentralitzi competències en favor dels ens locals, cal aclarir els àmbits de competències perquè el ciutadà sàpiga fàcilment qui és el competent. No pot ser que hi hagi diversos ens que se solapin en el territori i en l'àmbit competencial, cal simplificar.

Hem de debatre sobre competències, no sobre habitants. També cal tenir present que des del punt de vista de transparència i reducció de la corrupció és millor que hi hagi pocs nivells administratius i un sistema d'òrgans col·legiats. Hem de saber definir un govern local en dos nivells, amb excepcions. Cal acabar amb les superposicions d'ens amb competències semblants que provoca confusió i propicia corrupció.

Pel que fa a la capacitat de gestió dels municipis, no li podem donar competències que no puguin gestionar.

Importància de l'administració electrònica: es poden prestar serveis des de la distància i no cal tenir un servei propi i fer-se des d'un altre lloc.

Màxim nivell de descentralització, qualitat dels serveis, ventall de competències que cal tenir, algunes han de ser de prestació obligatòria. Objectius: principi de subsidiarietat, eficiència, la millor qualitat del servei possible al millor cost possible. La sostenibilitat conjuga diversos aspectes: proximitat, universalitat, garantir que tothom, visqui on visqui, té un nivell de prestacions amb igualtat i eficiència.

2a taula: Quins haurien de ser els models de funció pública de Catalunya per donar una millor resposta als reptes actuals?

Universitat Pompeu Fabra, 21 de setembre de 2018

Ponents

- Manuel Ferez, professor titular de dret administratiu i director del Programa Executive Master in Public Administration
- Miquel Salvador, degà de la Facultat de Ciències Polítiques i Socials de la Universitat

Pompeu Fabra

- Pilar Sorribas, directora general de Funció Pública de la Generalitat de Catalunya
- Juliana Vilert, directora d'Organització i Persones de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya

Moderadora: M. Carme Noguera, presidenta de l'Associació Catalana de Gestió Pública (ACGP)

Relatora: Yolanda Hernández Darnés, presidenta de l'Associació ServidorsCat.cat

Resum executiu

L'Administració pública es juga en les pròximes dècades la seva pròpia supervivència. O es renova institucionalment de forma robusta i creativa o mor, desapareix. Cal posar al ciutadà al centre de tot, cal reformular la funció pública i apostar per la figura del directiu professional.

Els reptes de futur on està el que és específic entre allò que és públic i el que és privat, el que funciona en l'àmbit privat; no busquem altres formules, aprofitem-les. Hem de poder donar respostes als nous reptes, a l'envelliment de les plantilles, al canvi tecnològic, etc. Per donar resposta, cal pensar en models més àgils i més flexibles.

Cal parlar seriosament de la direcció professional, de la carrera professional, de com motivem i retenim el talent i sobre com implicar les persones amb l'organització. Formació i aprenentatge, cal pensar en el talent, cal invertir en tecnologies però ens queda la capacitat de pensar i prendre decisions i ser creatius.

Cal gestionar el talent, treballar-lo, crear-lo, apostar per la formació i l'aprenentatge.

Paper dels directius públics: cal comptar amb directius i comandaments implicats en aquests reptes, no només és un tema de recursos humans, sinó d'implicació dels treballadors; cal crear nous espais de treballs i formar persones que destaquin en noves competències. Cal abandonar i/o superar les proves memorístiques. En definitiva, cal crear nous perfils professionals per donar resposta al nou paradigma professional.

Cal un sector públic dirigit, amb idoneïtat professional, amb criteris propis d'empresa, eficiència, productivitat, etc. cal mirar a les empreses privades amb èxit per veure que podem recollir sense perdre de vista les diferències que hi ha entre els dos sectors. Cal analitzar el rol de cada operador en la taula de la funció pública, treballadors, sindicats, qui governa, qui legisla, el ciutadà....

L'Escola d'Administració Pública ha finalitzat el seu model com l'Institut Nacional d'Administració Pública: responen a una lògica que ara no té sentit, cal reformular aquestes organitzacions i utilitzar el coneixement de les persones que els integren per fer quelcom nou i cal fer-ho ja.

3a taula: Mesures a adoptar per a l'enfortiment institucional en l'àmbit de direcció pública i ètica pública

Escola d'Administració Pública de Catalunya, 28 de setembre de 2018

Ponents

- Àngel Castiñeira, director de la Càtedra Lideratges i Governança Democràtica d'ESADE
- Olinda Anía, experta en polítiques de reforma i modernització de la Secretaria d'Administració i Funció Pública
- Joan Xirau, director adjunt de l'Oficina Antifrau de Catalunya

Moderador: Josep Ramon Morera, vicepresident de l'ACGP

Relator: Isidre Obregon, vocal de l'ACGP

La Generalitat de Catalunya té un recorregut en el desenvolupament de l'ètica. Després d'un període de donar-hi voltes ha agafat una embranzida que convé accelerar. Hi ha elements substancials com el codi ètic del servei públic pendents d'ultimar; però, tanmateix, convé insistir en el fet que l'ètica no s'acaba amb la publicació d'un codi ètic. Cal una infraestructura ètica encara pendent de desplegament: eines d'orientació (codis professionals i institucionals, socialització, sensibilització, formació, exemple dels líders...), gestió i aplicació (espais per a la deliberació i el debat, responsabilitats, òrgans coordinadors, condicions laborals...) i control (marcs normatius, sistemes de monitoratge, d'auditoria, d'avaluació, de rendiment de comptes...).

La direcció pública professional és una estratègia per assignar responsabilitats professionals de direcció pública sota els principis de mèrit i capacitat i no merament per lleialtat política. Tot i que hi ha molts aspectes de consens al respecte d'aquesta figura, queden encara àmbits de discussió que convé concloure, en particular l'abast dels càrrecs afectats.

Convé alertar de la importància de calibrar els conflictes d'interès potencials d'aquesta figura, que, en tot cas, es consideren menors que els que poden derivar de l'ocupació de càrrecs directius per part de perfils polítics. D'altra banda, es considera la direcció pública professional com una palanca clau per a l'efectivitat d'altres estratègies de canvi relacionades amb el model d'administració, els sistemes de gestió, les estructures organitzatives i l'ocupació pública, estratègies que, en tot cas, s'han d'abordar de manera sinèrgica.

Aquestes transformacions requereix un fort lideratge polític i la convicció la classe política perd poder en pro d'una Administració de caire professional per a l'efectivitat de les polítiques públiques, la millora de la qualitat dels serveis públics i la satisfacció i la confiança de la ciutadania.

4a taula: Reptes digitals i mesures a adoptar en matèria de govern obert

Escola d'Administració Pública de Catalunya, 28 de de setembre de 2018

Ponents

- Ester Manzano, directora general de modernització i innovació de la Generalitat de Catalunya
- Joan Olivares, cap del Gabinet d'Innovació digital de la Diputació de Barcelona
- Ismael Peña, director general de Participació Ciutadana de la Generalitat de Catalunya
- Joan Solé, president de l'Associació d'Arxivers-Gestors de Documents de Catalunya

Moderadora: Dolors Visa, vicepresidenta de l'Associació d'Arxivers-Gestors de Documents de Catalunya

Relatora: Yolanda Hernández Darnés, presidenta de l'Associació ServidorsCat.cat

Resum executiu

Un dels primers reptes digitals és simplificar el procés abans de modificar els processos electrònics. Si no tenim processos administratius clars i homogenis, no es podran transformar en processos electrònics: cal consolidar, endreçar i encaixar les peces de mica en mica. Els processos i procediments marquen la nostra manera de fer. Cal desplegar la xarxa, noves tecnologies, intel·ligència artificial i *blockchain*.

Reptes: Canvis d'aptitud, noves estructures i processos, dades com a motor del canvi i tecnologia com element facilitador. Altres reptes són la transparència i la participació, i la credibilitat de l'administració electrònica que no s'aconsegueix allargant novament els terminis.

Hi ha un canvi cultural important: cal que l'administració respongui a aquest canvi cultural, cal que les plantilles de les administracions també estiguin al dia. Avui tenim un envelliment de les plantilles que no ajuda a la implantació de l'administració electrònica

Cal donar resposta a una ciutadania apoderada, retre comptes i que la transparència sigui real. Cada cop que no digitalitzem un document o que no el millorem tenim una escola que segueix en barracons.

Som en una nova era i calen noves maneres de fer, de ser més eficient i eficaç. Tenim dos nivells: una administració que va ràpida en algunes coses i una ciutadania en altres, però no en la mateixa línia. Calen noves eines d'interacció entre les administracions i el ciutadà, eines per participar a l'administració amb l'administració, cal obrir la tecnologia als ciutadans.

També cal transformar l'idioma de l'administració per fer els processos comprensibles per als ciutadans.